

บทที่ 1

บทนำ

ท่ามกลางปัญหาเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน ประเทศมีหนี้สินเป็นเงินตราต่างประเทศคิดเป็นเงินกว่า 92 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 3,864,000 ล้านบาท เป็นหนี้ของรัฐบาล ธนาคารพาณิชย์ และกิจการขนาดใหญ่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังมีคนตกงานอีกไม่ต่ำกว่า 3 ล้านคน ในสภาพเช่นนี้เราต้องยอมรับความจริงว่าประเทศไทยไม่มีเงินมากพอที่จะลงทุนกิจการขนาดใหญ่และไม่มีการเตรียมทรัพยากรบุคคลเพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่การผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง แต่เรามีภูมิความรู้เดิมซึ่งคือทักษะในการผลิตความสามารถในการผลิตสินค้าที่ใช้และสามารถปรับเข้าสู่ระบบการผลิตสมัยใหม่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งในปัจจุบันสินค้าที่ผลิตจากทักษะและภูมิปัญญาเดิมเหล่านี้กำลังทวีค่ามากขึ้นตามกระแสการบริโภคของโลกที่ต้องการคือสินค้าที่มาจากธรรมชาติและสินค้าที่มีจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ สินค้าเหล่านี้ล้วนที่ผลิตด้วยมือ เป็นงานจากแฮนด์เมดเป็นที่ต้องการของโลกขณะนี้ โดยเฉพาะในโลกตะวันตกซึ่งมีการพัฒนาประเทศคนเหล่านั้นได้รับการปลูกฝังให้เข้าใจและรักในศิลปะ จึงบังเกิดความต้องการสินค้าจากกระบวนการแฮนด์เมด โดยเฉพาะในปัจจุบันโลกกำลังต้องการสินค้าแฮนด์เมด และสินค้าเหล่านี้ มีเพียงอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อมของไทยเท่านั้นที่ทำได้ WTO รายงานว่า การบริโภคสินค้าประเภทเครื่องปั้นดินเผา เซรามิก ผ้าทอมือ ผ้าฝ้าย ผ้าไหม และสิ่งประดิษฐ์จากเรซิน ฯลฯ มีอัตราการเจริญเติบโตกว่า 15-20% ต่อปี สินค้าเหล่านี้ผลิตโดยอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ตลาดส่งออกสินค้าแฮนด์เมดของไทยมีมูลค่าประมาณ 173 ล้านดอลลาร์ คิดเป็น 3.5% ของตลาดโลก และมีแนวโน้มการเติบโตสูงขึ้น ดังตารางที่ 1.1 และ 1.2 ที่แสดงสถิติการส่งออกสินค้าหัตถกรรมไทย และมูลค่าสินค้าที่มีทักษะของโลกเทียบกับการส่งออกของไทย จะเห็นได้ว่าสินค้าหัตถกรรมของประเทศไทยยังมีความสามารถในการเติบโตได้อีกมากเพียงแต่ภาครัฐบาลและเอกชนเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า ซึ่งเป็นจุดเด่นของแรงงานไทยที่ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยเทคโนโลยีราคาแพงจากต่างประเทศ

ดังนั้นเราควรให้ความสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยแรงงานฝีมือซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย และยังมีคู่แข่งทางการค้าน้อยมากเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมสิ่ง-ทอ,อาหารทะเล และข้าว ซึ่งคู่แข่งทางการค้าของไทยในประเทศที่กำลังเปิดประเทศเช่น จีน,เวียดนาม นั้นมีค่าแรงขั้นต่ำต่ำกว่าเราและมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการแข่งขันมากกว่าทำให้สินค้าเหล่านี้มีราคาตกต่ำเนื่องจากการผลิตสินค้ามากกว่าความต้องการของตลาด แต่สินค้าที่เป็นงานฝีมือเช่น เซรามิก, กระดาษสา หรือ สิ่งประดิษฐ์จากเรซิน เป็นงานที่ต้องอาศัยฝีมือแรงงานและความสามารถทางด้านศิลปะ ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแรงงานฝีมือของคนไทยที่ยังมีคู่แข่งทางการค้าน้อยมาก และเป็นไทยก็ซื้อได้เปรียบว่าแรงงานไทยมีฝีมือแต่ค่า-แรงยังต่ำมากเมื่อเทียบกับในประเทศที่พัฒนาแล้วอุตสาหกรรมไทยที่ควรจะหันมาพัฒนาในอุตสาหกรรมเหล่านี้ให้ประสิทธิภาพมีเช่นนั้นเราจะสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดให้แก่ประเทศที่กำลังพัฒนาฝีมือแรงงานมาแข่งขันกับเรา

ตารางที่ 1.1 สถิติส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมไทย

หน่วย : ล้านบาท

ประเภทหัตถกรรม	2537	2538	2539	2540
เพชรพลอย	11,749	10,633	10,150	9,168
เครื่องหนัง	7,613	8,004	8,265	8,472
ไม้และไม้แกะสลัก	4,910	5,610	5,635	6,512
เครื่องประดับ	16,544	18,749	19,046	24,663
เครื่องเรือนต้นไม้	5,835	6,630	6,984	8,373
เครื่องเรือนหวาย	331	283	221	219
ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์	748	649	649	885
เครื่องทองลงหิน	26.9	27.9	32.3	34.5
เครื่องเงินเครื่องถม	3,889	3,915	4,163	5,918
เครื่องจักสาน	74.7	59.4	62.0	53.5
ผ้าฝ้ายและผลิตภัณฑ์	3,091	2,940	2,338	2,742
ดอกไม้ - ผลไม้ประดิษฐ์	2,516	2,199	1,667	1,705
ภาพเขียน รูปปั้น - รูปสลัก	38.3	681.7	64.3	56.5
ผลิตภัณฑ์โลหะหล่อ	322	300	302	391
ผลิตภัณฑ์จากหอยมุก งา เขา	57	188	457	224
เครื่องปั้นดินเผา	4,722	4,703	4,611	5,974
ตุ๊กตา	996	777	396	527
เครื่องเขิน	6.9	4.0	2.9	6.7
ร่มกระดาษ	4.5	4.4	4.8	4.5
ผลิตภัณฑ์เสื่อ	9.03	7.7	5.04	20.38
พรมทอมือ	0.43	0.02	3.32	20.32
สิ่งประดิษฐ์จากหิน	0.43	1.82	0.69	13.08
ผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์	46.5	4.1	1.1	0.72
รวม	63,468	66,342	65,067	75,990

ที่มา : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ตารางที่ 1.2 แสดงมูลค่าสินค้าที่มีทักษะของโลก เทียบกับการส่งออกของไทย

สินค้า		1992		1993		1994		1995	
		US\$ ('000)	%	US\$ ('000)	%	US\$ ('000)	%	US\$ ('000)	%
เครื่องปั้นดินเผา	Thai	111,364	2.6	146,000	3.7	172,389	3.8	172,939	3.5
	Total	4,183,680		3,855,637		4,504,139		4,955,233	
ผ้าทอมือ	Thai	167,953	1.9	168,535	1.9	171,069	1.8	183,533	1.6
	Total	8,842,331		8,710,926		9,516,077		11,174,189	
ผ้าฝ้ายทอ	Thai	190,581	1.3	200,389	1.4	228,942	1.5	268,355	1.5
	Total	14,139,160		13,600,099		15,402,631		17,909,974	
เครื่องแก้ว	Thai	39,849	0.5	42,401	0.6	42,803	0.5	46,357	0.5
	Total	7,182,162		7,129,605		8,018,45		9,422,237	
มุก / หินมีค่า	Thai	843,714	3.7	946,673	4.0	1,059,880	3.8	1,197,884	4.0
	Total	22,655,576		23,665,896		27,596,125		29,663,985	
ผ้าไหม	Thai	5,992	1.5	7,104	2.3	3,640	1.7	4,359	1.0
	Total	398,094		304,679		475,307		433,367	
เครื่องหนัง	Thai	137,127	1.6	167,324	1.8	227,245	2.1	433,367	3.5
	Total	8,415,343		9,039,992		10,807,299		12,458,040	
ผลิตภัณฑ์โคเชอร์ นิตติ้ง	Thai	9,897	0.16	12,342	0.2	21,276	0.3	29,774	0.4
	Total	6,019,220		6,018,597		7,051,280		8,092,830	
ของเล่น / เกม ไม้	Thai	738,821	3.7	669,114	3.3	712,071	3.1	778,577	2.9
	Total	19,542,972		20,143,036		22,401,781		26,733,425	
อัญมณี	Thai	708,972	5.0	774,225	5.3	812,961	4.9	910,147	5.2
	Total	14,084,217		14,576,107		16,623,421		17,185,781	

ที่มา : ITC : International Trade Center

1.1 บทนำ

สำหรับสิ่งประดิษฐ์จากเรซินนั้นก็เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากแอสแตม และนับเป็นสินค้าที่กำลังได้รับความนิยมจากต่างชาติ เพราะมีความสวยงาม,ทนทาน และสามารถนำมาประกอบและตกแต่งกับอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ เช่น นาฬิกา ถาดรองสบู่ กล้องดนตรี ฝาขวดแชมพู ฯลฯ เนื่องจากแรงงานไทยนั้นมีทักษะ ความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในงานฝีมือ อีกทั้งมีค่าแรงงานที่ถูกมาก ทำให้สินค้าประเภทงานฝีมือของไทยเป็นที่ต้องการของตลาดโลก ท่ามกลางประเทศไทยที่กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและต้องการนำเงินตราเข้าประเทศและสร้างงานในประเทศ รัฐบาลควรให้ความสำคัญและส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งประดิษฐ์เรซินแต่ปัญหาที่พบในอุตสาหกรรมนี้คือการที่ผู้บริหารเติบโตจากระบบครอบครัวขาดไม่มีทักษะและความเข้าใจในการบริหารการผลิตทำให้ประสบปัญหาการผลิตที่ไม่มี

ประสิทธิภาพเกิดความสูญเสียเป็นอย่างมากดังนั้นถ้าไม่มีการปรับปรุงประสิทธิภาพหรือการพัฒนาทักษะของคนงานในอนาคต อุตสาหกรรมสิ่งประดิษฐ์เรซินอาจจะประสบปัญหาการแข่งขันกับประเทศซึ่งมีค่าแรงถูกกว่า และกำลังพัฒนาทักษะและความสามารถของประชากรในประเทศ เช่น จีน เวียดนาม ฯลฯ

1.2 ภูมิหลังของบริษัท

บริษัทตัวอย่างที่ศึกษา เป็นโรงงานผลิตสิ่งประดิษฐ์จากเรซิน ซึ่งสินค้าส่วนใหญ่อาศัยแรงงานฝีมือ สินค้าส่วนใหญ่ส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่น แคนาดา ทางตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น หมู่เกาะตาลีตี เป็นต้น ตั้งอยู่บ้านเลขที่ 19/154-156 ถนนเอกชัย 66 บางบอน บางขุนเทียนกรุงเทพฯ บนดึกแถว 4 ชั้น จำนวน 3 ห้อง มีพนักงานประมาณ 100 คน ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 การผลิตส่วนใหญ่เป็นงานฝีมือและศิลปะ มีลูกค้าประจำที่มียอดการสั่งแน่นอนและมีลูกค้าที่มีแบบมาให้ผลิต โรงงานตัวอย่างมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แม้ในยุคที่ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจ และบริษัทก็ยังมียอดคำสั่งซื้อจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะก่อนช่วงเทศกาลสำคัญต่างๆ เช่น คริสต์มาส, ปีใหม่ เป็นต้น การขยายตัวของความต้องการของสินค้าทำให้เกิดปัญหาการผลิต จนไม่สามารถผลิตให้ทันต่อความต้องการของลูกค้า ในบางครั้งมีการส่งสินค้าช้ากว่ากำหนดหรือให้มีการทำงานล่วงเวลาเสมอ

1.2.1 โครงสร้างองค์กรของบริษัท

การจัดโครงสร้างการบริหารองค์กรในปัจจุบันนั้นจัดตามสายงาน มีกรรมการผู้จัดการเป็นผู้ดูแลกิจการทั้งหมด เนื่องจากองค์กรมีขนาดเล็ก และมีการแบ่งตามฝ่ายต่างๆ ออกเป็น

ฝ่ายการผลิต กรรมการผู้จัดการ(เจ้าของกิจการ)จะลงสั่งผลิตเองและขบวนการก็ดำเนินไปตามระบบโดยไม่มีกระบวนการผลิตหรือการติดตามเนื่องจากกรรมการผู้จัดการมีงานมาก

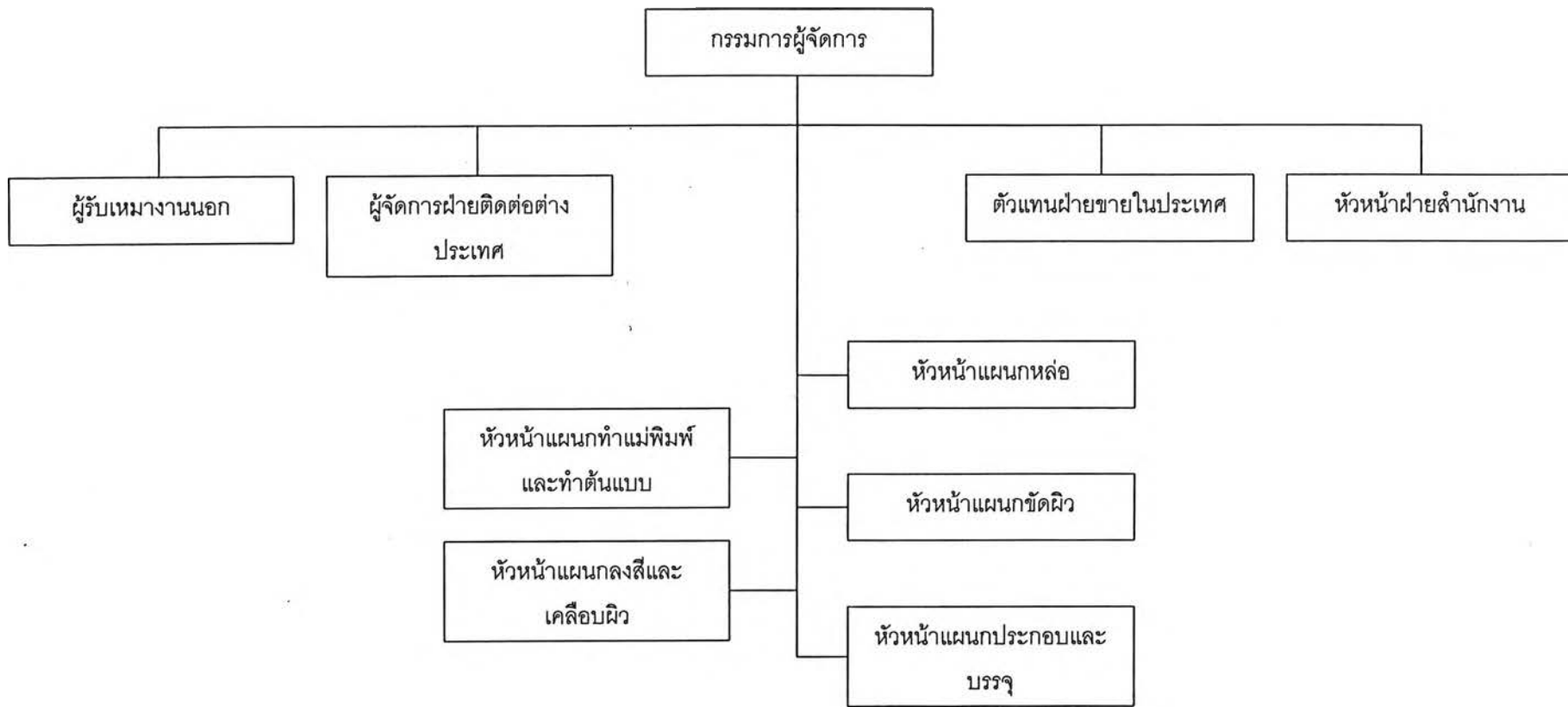
ฝ่ายผู้รับเหมา ทำหน้าที่ติดตามงานที่ส่งมอบให้ผู้รับเหมาออกเมื่อมีการสั่งสินค้ามาทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าทันต่อความต้องการของลูกค้า

ฝ่ายติดต่อต่างประเทศ ทำหน้าที่ขายประสานงานและทำหน้าที่ด้านส่งตัวอย่างสินค้าและสินค้าไปยังลูกค้าต่างประเทศ

ฝ่ายขายในประเทศ ทำหน้าที่ขายสินค้าในประเทศตามเก็บเงินและตรวจสินค้าที่วางอยู่ตาม สถานที่วางจำหน่ายต่าง ๆ

ฝ่ายสำนักงาน ทำหน้าที่ด้านบัญชี, และจัดซื้อวัตถุดิบ

การบริหารองค์กรขยายตามกำลังผลิตที่มีอย่างมากในช่วง 2 – 3 ปีที่ผ่านมา หลายตำแหน่งไม่มี การแบ่งงานที่ชัดเจนทำให้มีการทำงานที่ซ้ำซ้อน และยังไม่เห็นหลักเกณฑ์ในการบริหารงานงานบุคคล เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กในประเทศไทย รูปที่ 1.1 จะแสดงโครงสร้างองค์กรของบริษัท

รูปที่ 1.1 โครงสร้างองค์กรของบริษัท

1.2.2 ผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ของบริษัทนั้นมีลูกค้าประจำที่มี Item การสั่งของประมาณ 100 กว่า Item และยังมีสินค้าที่ถูกค้าออกแบบมาให้ผลิตที่สั่งเป็นงวด ๆ ไปตามเทศกาลต่าง ๆ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่ได้ผลิตด้วยแรงงานเป็นส่วนใหญ่ทำให้มีสามารถมีการยืดหยุ่นและพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายแต่เราสามารถแบ่งลักษณะผลิตภัณฑ์ตามลักษณะของเนื้อผลิตภัณฑ์ได้ 2 แบบคือ เรซินทึบแสง กับ เรซินใส เนื่องจากเรซินมีคุณสมบัติเด่นคือมีความแข็งแรงทำให้เป็นที่นิยมในการนำมารวมกับสินค้าอื่น ๆ เพื่อเพิ่มคุณค่าของสินค้า โดยนำมารวมกับอุปกรณ์อื่น เช่น นาฬิกา แม่เหล็ก ขวดแก้ว เพื่อให้มีความคงทนและแข็งแรง และสวยงามเนื่องจากการลงสีบนชิ้นงานต้องอาศัยความชำนาญและศิลปะ ดังแสดงในรูปที่ 1.2

รูปที่ 1.2 ผลิตภัณฑ์ของทางโรงงาน

1.2.3 สภาพการผลิต

กระบวนการผลิตในการผลิตเรซิน

(ก). วัตถุดิบ

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำสิ่งประดิษฐ์เรซิน ส่วนใหญ่สามารถหาซื้อได้จากภายในประเทศการส่งสามารถจัดส่งได้ทันทีไม่จำเป็นต้องมีการเก็บสำรองวัตถุดิบ

วัตถุดิบที่ใช้ในการทำสิ่งประดิษฐ์สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท

1. วัตถุดิบสำหรับการทำสิ่งประดิษฐ์เรซินทึบ
2. วัตถุดิบสำหรับการทำสิ่งประดิษฐ์เรซินใส

วัตถุดิบสำหรับการทำเรซิน สามารถแยกได้เป็นประเภทดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.3 วัตถุดิบสำหรับการทำเรซินประเภทต่าง ๆ

วัตถุดิบ	ประเภท	ชั้นงานทึบ	ชั้นงานใส
1. Resin	เป็นวัตถุดิบหลักประเภท เอสเทอร์โพลีเรซิน ที่ยังไม่อิมตัว	✓	✓
2. Solvent	ตัวละลายเช่น Xylene Monomer, Acetone หรือเทียบเท่า	✓	✓
3. Additive	- สารละลายเร่งปฏิกิริยา - สารไล่ฟองอากาศ	✓ ✓	✓ ✓
4. Hardener	สารละลายทำให้เรซินแข็งตัวเร็ว เช่น - สารละลาย Cobolt - สารละลายแมงกานีส - สารละลายแคลเซียม	✓	✓
5. Pigment	- แม่สีต่าง ๆ แยกเป็นประเภท (organic, inorganic) - Titanium (แม่สีขาว) - Tulcum powder - Calcium powder - China clay	✓ ✓ ✓ ✓	✓
6. แม่สี และทินเนอร์	สีน้ำมันที่ใช้ในงานอุตสาหกรรม	✓	

(ข). แรงงานที่ใช้ในการผลิต

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่บริษัทผลิตเป็นสินค้าที่ทำจากแรงงานฝีมือ ทำให้มีสินค้าหลากหลาย กระบวนการผลิตโดยส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน จำนวนพนักงานในส่วนของฝ่ายผลิตแยกออกตามแผนก โดยที่แบ่งจำนวนพนักงานแผนกต่าง ๆ ได้ดังนี้.

1. แผนกทำชิ้นงานตัวอย่างและแม่พิมพ์	5	คน
2. แผนกหล่อ	13	คน
3. แผนกขัดผิวชิ้นงาน	17	คน
4. แผนกเขียนสี	19	คน
5. แผนกประกอบและบรรจุ	10	คน

(ค). เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต

เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตมี 3 เครื่องด้วยกันดังต่อไปนี้

1. เครื่อง vacuum จำนวน 1 เครื่อง เครื่อง vacuum เป็นเครื่องที่ใช้สำหรับการหล่อชิ้นงานขนาดเล็ก เพื่อให้เนื้อเรซินไหลเข้าไปในซอกเล็ก ๆ ภายในแม่พิมพ์ได้อย่างทั่วถึงทำให้รายละเอียดบนชิ้นงานขนาดเล็กปรากฏชัดเจนขึ้น
2. เครื่องเจียรฐานชิ้นงาน จำนวน 1 เครื่อง เครื่องเจียรฐานชิ้นงานนี้จะใช้กับงานที่ต้องการฐานที่เรียบมาก ๆ
3. เครื่องพ่นสีเคลือบ จำนวน 1 เครื่อง เครื่องพ่นสีเคลือบใช้สำหรับเคลือบแลกเกอร์บนชิ้นงานเพื่อให้เกิดความคงทน

(ง). กระบวนการผลิต

ผลิตภัณฑ์ของบริษัทมีหลากหลาย โดยมีรูปแบบประมาณ 100 รูปแบบ ส่วนใหญ่เป็นการผลิตตามการสั่งซื้อ (make by order) คือมีลูกค้ามาจ้างผลิตตามแบบ หรือให้ออกแบบ ซึ่งสามารถแยกกระบวนการผลิตตามประเภทของผลิตภัณฑ์ได้ 2 แบบดังนี้

กระบวนการผลิตชิ้นงานที่ทึบแสง ผลิตภัณฑ์ที่ทึบแสงคือผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถมองเห็นงานได้ เมื่อหล่อเสร็จแล้วจะมีสีขาวขุ่น แล้วจึงนำมาเขียนสีให้สวยงาม ซึ่งกระบวนการผลิตชิ้นงานทึบแสงสามารถแบ่งออกเป็นกระบวนการดังนี้

- การทำแม่พิมพ์
- การหล่อขึ้นรูป
- ขัดและแต่งผิว

- การเขียนสี
- การเคลือบ
- การประกอบและบรรจุ

กระบวนการผลิตชิ้นงานโปรงแสงผลิตภัณฑ์ที่โปรงแสงคือผลิตภัณฑ์ที่สามารถมองเห็นผ่านผลิตภัณฑ์ได้ ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่มีสีในตัวเอง เช่น สีแดง เขียว ขาวใส เป็นต้น และมีลักษณะคล้ายคริสตัล ซึ่งสามารถแบ่งกระบวนการผลิตได้ดังนี้

- การทำแม่พิมพ์
- การหล่อขึ้นรูป
- การขัดแต่งผิว
- การเคลือบผิว
- การประกอบและบรรจุ

1.2.4 การตลาด

เนื่องจากสินค้าประดิษฐ์เรซินเป็นสินค้าที่อาศัยทักษะแรงงานทางด้านการเขียนสี ทั้งยังต้องอาศัยความรู้ ทางด้านเรซินอีกด้วย ทำให้ยังไม่มีคู่แข่งในตลาดต่างประเทศมากนัก ดังตารางที่ 1.4 แสดงมูลค่าการค้าระหว่างประเทศกับในประเทศ

ตารางที่ 1.4 มูลค่าการค้าในประเทศและระหว่างประเทศ

ปี (พ.ศ.)	มูลค่าการค้าในประเทศ(บาท)	มูลค่าการค้าต่างประเทศ(บาท)
2538	2,200,000	9,500,000
2539	2,500,000	10,000,000
2540	2,800,000	11,500,000
2541	3,000,000	12,500,000
2542	3,500,000	14,000,000

จากตารางแสดงที่ 1.4 แสดงมูลค่าการค้าในประเทศและต่างประเทศทำให้พบว่าอัตราส่วนของการผลิตดังนี้

1. ขายภายในประเทศ ซึ่งมีสัดส่วน การผลิต 20% ซึ่งเป็นการสั่งผลิตตามความต้องการของลูกค้าทั่วไปที่ต้องการทำไปขายเป็นของขวัญหรือสินค้าแถม (Premium)
2. ขายต่างประเทศ ซึ่งมีสัดส่วน การผลิต 80% ซึ่งสั่งซื้อโดยเจ้าประจำที่นำไปเป็นส่วนตกแต่งของสินค้าจะมีปริมาณการสั่งค่อนข้างคงที่

การขายภายในประเทศ มีลักษณะดังนี้

- ฝากขายตามห้างสรรพสินค้า เช่น เซ็นทรัล, ตั้งฮั่วเส็ง, เดอะมอลล์
- ติดต่อกับร้านค้าโดยตรง
- ส่งสินค้าไปขายยังต่างจังหวัด
- ลูกค้านำมาจ้างผลิตตามแบบของลูกค้าเองเป็นของขวัญ premium เช่น ร้านดอกหญ้า
- ออกงานแสดงสินค้าภายในประเทศ เช่น กรมส่งออก ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
- ลูกค้าเข้ามาซื้อที่โรงงานโดยตรง

การขายต่างประเทศ มีลักษณะดังนี้

- ขายทาง website ที่ทางโรงงานจัดทำขึ้นมา
- ออกงานแสดงสินค้าในต่างประเทศร่วมกับกรมส่งออก
- ผู้ซื้อต่างประเทศติดต่อมาที่กรมส่งออก เนื่องจากเป็นสมาชิกกรมส่งออก
- ลูกค้าประจำจากต่างประเทศซึ่งนำเรซินไปเป็น part ของอุปกรณ์ตกแต่งต่าง ๆ

1.3 สภาพปัญหาที่พบในปัจจุบัน

จากการสำรวจโรงงานตัวอย่างพบว่า ผู้บริหารงานยังไม่มีความรู้และประสบการณ์การบริหารการผลิตอย่างแท้จริง พนักงานส่วนใหญ่ทำงานตามประสบการณ์ ทำให้ผู้บริหารสนใจแต่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่มีการวางแผนการ จัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การเงิน การบัญชี เป็นต้น ทำให้ประสบปัญหาการผลิตสินค้าไม่ทันการส่งมอบให้ลูกค้าเสมอ สินค้ามีการสูญเสียในกระบวนการผลิตจำนวนมาก เช่นเดียวกัน กับ อุตสาหกรรม ขนาดกลางและขนาดย่อม ทั่วไปของประเทศไทยที่ต้องปรับตัวในการปรับปรุงประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิต เพื่อแข่งขันกับการค้าเสรีและ ประเทศต่างๆที่มีค่าแรงงานและค่าครองชีพต่ำกว่าประเทศไทย ดังนั้นการปรับปรุงประสิทธิภาพและการลดต้นทุนการผลิต จึงเป็นหน้าที่หนึ่งของวิศวกรอุตสาหกรรมที่จะต้องนำเทคนิคทางด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรมมาใช้เช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นที่มีการพัฒนาเทคนิคการวิศวกรรมอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ผ่านมาจนเป็นมีชื่อเสียงแม้ประเทศทางตะวันตกยังต้อง ประหลาดใจในความสำเร็จของประเทศญี่ปุ่น ดังนั้นการพัฒนาองค์กรอยู่เสมอจึงเป็นกุญแจสำคัญในการอยู่รอดของธุรกิจ ปัจจุบัน เฉพาะฉนวนอุตสาหกรรม SMEs ของประเทศไทย ควรจะพัฒนาและนำหลักการของบริหารการผลิต,การจัดองค์กร, เทคนิคทางด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรม เพื่อการพัฒนาธุรกิจแนว SMEs และยังเป็นแนวทางที่ถูกต้องในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจโดยไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

จากสภาพปัญหาที่พบพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาเรื่องการเกิดการสูญเสียด้านวัตถุดิบในการผลิต
2. ปัญหาการส่งมอบงานไม่ทัน

ปัญหาเรื่องการเกิดการสูญเสียด้านวัตถุดิบในการผลิต

จากการสังเกตสภาพบริเวณการทำงานในปัจจุบันพบว่า มีวัตถุดิบ และชิ้นงานเสียหายอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบและกีดขวางทางเดินอยู่มาก รวมทั้งในบางครั้งยังมีการเก็บเอาไว้ไม่เป็นที่อีกด้วย ดังนั้นจึงทำการจัดบันทึกการปฏิบัติงานภายในกระบวนการผลิตเพื่อหาข้อมูลของการสูญเสียที่เกิดขึ้นจริง และพบว่ามีการสูญเสียมากใน 3 แผนกคือ

แผนกหล่อ จากการบันทึกข้อมูลใน 4 เดือน ภายในแผนกหล่อพบว่าการใช้วัตถุดิบโดยเฉลี่ย 4,385 กิโลกรัม/เดือน แต่มีชิ้นงานที่ได้คุณภาพเพียง 2,548 กิโลกรัม/เดือน และเป็นการสูญเสียถึง 1,837 กิโลกรัม/เดือน หรือคิดเป็นการสูญเสียถึง 39.6% ของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต นอกจากนั้นจะสังเกตพบว่าสภาพบริเวณการทำงานมีวัตถุดิบที่เสียหายอยู่อย่างไม่เป็นระเบียบและกีดขวางทางเดิน บางครั้งมีการเก็บเอาไว้ไม่เป็นที่อีกด้วย

แผนกขัดผิวชิ้นงานจากการเก็บข้อมูลในแผนกขัดผิวชิ้นงานในเวลา 4 เดือน พบว่ามีการขัดผิวชิ้นงานโดยเฉลี่ย 69,275 ชิ้น/เดือน ได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพ 66,625 ชิ้น/เดือน เป็นการสูญเสีย 1,062 ชิ้น/เดือน หรือคิดเป็น 3.93% ของชิ้นงานที่ทำ

แผนกเขียนสีเนื่องจากในขั้นตอนการเขียนสีหากเกิดข้อผิดพลาดขึ้นในการทำงานจะสามารถนำกลับมาทำใหม่ได้ทั้งหมดจึงไม่เกิดของเสียที่ต้องทิ้งไป แต่จะเกิดการสูญเสียในทางอื่นคือการสูญเสียปัจจัยการผลิตในการนำชิ้นงานนั้นกลับมาทำใหม่ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลใน 4 พบว่า มีชิ้นงานนำเข้าแผนกเขียนสีโดยเฉลี่ย 66,625 ชิ้น/เดือน และต้องนำกลับมาทำใหม่ 19,579 ชิ้น/เดือน หรือคิดเป็น 29.62% ของชิ้นงานที่ทำ ซึ่งถือว่าการสูญเสียจำนวนมาก

ปัญหาการส่งมอบสินค้าไม่ทันกำหนด จากการเก็บข้อมูลการส่งมอบสินค้าภายใน 4 เดือน เราสามารถจำแนกประเภทของการส่งมอบสินค้าไม่ทันเป็น 2 ประเภทคือ สายแต่ไม่เกิน 2 วัน และ สายระหว่าง 3 ถึง 5 วัน พบว่ามีการส่งสินค้าโดยเฉลี่ย 19.5 ครั้ง/เดือน โดยมีการส่งสินค้าสายแต่ไม่เกิน 2 วัน 10.5 ครั้ง/เดือน และมีการส่งสินค้าสายระหว่าง 3-5 วัน 2 ครั้ง/เดือน ซึ่งการส่งมอบสินค้าสายจะทำให้เกิดค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจาก ค่าล่วงเวลาที่ต้องจ่ายให้กับพนักงาน และค่าจัดส่งสินค้าโดยการเปลี่ยนวิธีการสินค้าทางเรือเป็นทางอากาศ

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุการสูญเสียในกระบวนการผลิตและวางระบบการลดความสูญเสีย
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของผลิตภัณฑ์เสริม

1.5 ขอบเขตของการศึกษาและวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตสิ่งประดิษฐ์จากเรซินในโรงงานมีดังนี้

1. ลดความสูญเสียที่เป็นปัญหาของโรงงานตัวอย่าง
2. การวัดผลการศึกษาจะเลือกตัววัดที่เกี่ยวข้องกับการวัดประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต เช่น อัตราการผลิตย้อย ด้านแรงงานและอัตราการผลิตย้อยด้านวัสดุ

1.6 ขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการศึกษาและวิจัยมีดังนี้

1. ศึกษาการดำเนินการผลิตและสภาพการผลิตทั่วไปของโรงงาน
2. สัมภาษณ์งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่ให้เกิดการสูญเสียในกระบวนการผลิต
4. ศึกษาหาแนวทางต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ไขปัญหาเหล่านั้นโดยใช้
 - เทคนิคทางวิศวกรรมอุตสาหกรรม เช่น
 - การวางแผนและควบคุมผลิต
 - ระบบควบคุมคุณภาพ
5. นำแนวทางที่เสนอมาประยุกต์ใช้กระบวนการผลิตตัวอย่าง
6. วัดผลและเปรียบเทียบผล
7. สรุปผลวิจัย และเสนอแนะ
8. จัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์ดังนี้

1. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในโรงงานทำสิ่งประดิษฐ์จากเรซิน
2. ทำให้โรงงานสามารถลดความสูญเสีย สามารถเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมและกลางในประเทศ
4. การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุน เพื่อแข่งขันกับตลาดโลก
5. พัฒนาและสร้างจิตสำนึกในการลดความสูญเสีย